

การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

12

DEVELOPMENT OF LEARNING HANDBOOK USING GRAPHIC ORGANIZER AND
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY WHICH AFFECTS PRATHOM SUKSA 3
STUDENTS' ANALYTICAL THINKING, RESPONSIBILITY AND LEARNING ACHIEVEMENT
OF THAI SUBSTANCE GROUP

แจ่มจันทร์ พลศรีตา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ดร.ภิญโญ ทองเหลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาคู่มือการเรียนรู้ ตามเกณฑ์เชี่ยวชาญและเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80 2) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเรียนรู้ ตามคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) 3) แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ 4) แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบ 5) แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบ 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t – test Dependent Samples) วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุรวมแบบทางเดียว (One – way MANCOVA) และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบทางเดียว (One – way ANCOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าประสิทธิภาพของคู่มือเท่ากับ 88.79 / 81.21
2. การคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ด้วยการคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ การคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยการใช้คู่มือการเรียนรู้โดยใช้กราฟิก ร่วมกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

3.1 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง มีการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ ปานกลาง และสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง มีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ ปานกลางและสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทาง อารมณ์ปานกลาง และสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The student aimed 1) to develop learning handbook by using Graphic Organizer and Sufficiency Economy Philosophy which will effect Prathom Suksa 3 students' analytical thinking, responsibility and learning achievement of Thai Substance Group to meet the standard criteria of 80/80, 2) to compare Prathom Suksa 3 students' analytical thinking, responsibility and learning achievement to Thai Substance Group which were obtained before and after they had learnt through the developed handbook, and 3) to compare the analytical thinking, Responsibility and learning achievement of Prathom Suksa 3 students whose degrees of emotional intelligences differed (high, moderate, and low). Purposively selected, the subjects were 22 Prathom Suksa 3 students who were studying at ban kham School in the second semester of 2012 academic year. The tools used were composed of 1) the handbook constructed by using Graphic Organizer and the principles of Sufficiency Economy Philosophy, 2) the form to measure the students' emotional intelligence, 3) a test to evaluate the students' analytical thinking, 4) a test to assess the students' responsibility, 5) the form to observe and record the students' responsible behaviors, 6) a test to appraise the students' achievement to learning Thai. The statistics used for analyzing the data included mean, percentage, standard deviation, t-test (Dependent Samples), One-way MANCOVA and One-way ANCOVA

The finding were as follows:

1. The handbook developed by using Graphic Organizer and Sufficiency Economy Philosophy had its expertise quality of 4.85, or at the highest level. Its efficiency was at 88.79/81.21.
2. After Prathom Suksa 3 students had learnt by using the developed handbook constructed by using Graphic Organizer and Sufficiency Economy. their Analytical thinking, responsibility and learning achievement were statistically higher than before at .05 level of significance.
3. After they had learnt through the developed handbook constructed by using Graphic Organizer and Sufficiency Economy, three groups of student whose emotional intelligences differed (high, moderate and low) possessed different analytical thinking, responsibility and learning achievement.
 - 3.1 The students whose emotional intelligence was high significantly possessed higher analytical thinking than those who had moderate emotional intelligence and those who had low emotional intelligence at .05 statistical level.

3.2 The students whose emotional intelligence was high significantly possessed higher responsibility than those who had moderate emotional intelligence than those who had low emotional intelligence at .05 statistical level.

3.3 The students whose emotional intelligence was high significantly possessed higher learning achievement than those who had moderate emotional intelligence and those who had low emotional intelligence at .05 statistical level.

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้สนองตอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข จึงกำหนดเป็นจุดหมายไว้ 5 ข้อ เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สำคัญคือ การมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่ควรปลูกฝัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 5-7) ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดก็ตาม โดยเฉพาะสมรรถนะด้านความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย สืบค้นสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 1)

จากความสำคัญดังกล่าวของภาษาไทยทำให้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ขึ้นเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักประการหนึ่งคือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย จึงได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน เพื่อขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งปูพื้นฐานความสามารถและทักษะการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างเข้าใจ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะของการใฝ่ดีและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 1-4) จากทักษะของภาษาไทย อันได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญที่สถานศึกษาหลายแห่งพบอุปสรรคปัญหามากที่สุด และจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่นๆ เพราะการเขียนเป็นศิลปะในการสื่อสาร ความรู้ ความคิดและความรู้สึกไปยังผู้อ่าน และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ต้องใช้ความสามารถอย่างมากในการถ่ายทอด จึงจะมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเขียนจึงจำเป็นต้องสะกดคำให้ถูกต้อง และใช้ให้ถูกต้องตรงกับความหมายที่ต้องการสื่อสาร เป็นพื้นฐานสำคัญที่ครูต้องเน้นให้อ่าน เขียนให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การสะกดคำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 133 ; อัจจิมา เกิดผล, 2546 : 19)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลำห้วยโทงสหวิทยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถด้านทักษะการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะทักษะการเขียนสะกดคำไม่สามารถที่จะเขียนสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เนื่องจากการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องเขียนคำไม่ตรงกับ

ความหมายบ้าง ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน (National test : NT) ปีการศึกษา 2554 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.67 อยู่ในลำดับที่ 10 จากทั้งหมด 19 ศูนย์เครือข่ายของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 อยู่ในระดับต่ำ

โรงเรียนบ้านขาม เป็นโรงเรียนหนึ่งในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอวังยาง-วิทยาที่ประสบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนการสอนที่ยังเน้นแต่การสอนแบบบรรยาย กิจกรรมที่จัดไม่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)รอบสองปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านขามพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามมาตรฐานที่ 4 (ด้านผู้เรียน) อยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำระดับดี ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับพอใช้ คณะกรรมการประเมินให้ข้อคิดเห็นว่าจะต้องพัฒนาให้ได้ระดับดี หรือดีมากในการประเมินรอบสาม (ปีการศึกษา 2557) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554 : 5-10) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวยังทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดวินัยและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเห็นได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน (NT) ปีการศึกษา 2553 ได้คะแนน ภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 67.37 ปีการศึกษา 2554 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.00 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2553 และเป้าหมายที่เขตตั้งไว้ว่าจะต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 (ร้อยละ 72.37) ตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ -12.37 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. 2554 : 29-63)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวของโรงเรียนบ้านขาม ซึ่งตรงข้ามกับสภาพปัจจุบันที่คนเราสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จำนวนมากจากสื่อหลายๆ ประเภทด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งข้อมูลข่าวสารนี้มีความสำคัญมาก บุคคลจึงต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่าข้อมูลใดเป็นจริง หรือเท็จ โดยใช้ความสามารถในการสังเกตตีความ สืบค้นข้อมูล หาความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่ตี พิเคราะห์ตามหลักการและเหตุผลเพื่อค้นหาความเป็นไปได้ของเรื่องนั้นมาประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิต จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของสมองในการคิดวิเคราะห์ (วนิช สุวรัตน์. 2547 : 123 ; สุวิทย์ มูลคำ. 2547 : 9 ; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546 : 22)

การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นการปูพื้นฐานการคิดให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะการสื่อสารได้ดี สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนำไปสู่การหาเหตุผลและการแก้ปัญหาชีวิตได้ในที่สุด เนื่องจากการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดระดับสูงเช่นเดียวกับการคิดวิจารณ์ญาณ จึงจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐานอื่นมาช่วย เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน ทักษะการฟัง นอกจากนี้ครูจะต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ในการพัฒนาการคิดอีกด้วย อาทิ เทคนิคการตั้งคำถาม การใช้ผังมโนทัศน์ (ผังกราฟิก) เป็นต้น (ประพันธ์ศิริ สุเสารัง. 2553 : 60) แผนผังกราฟิกช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา การปรับปรุงการระลึก การสร้างสมมติความคิดสร้างสรรค์ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการไตร่ตรอง การเรียนรู้ผังกราฟิกใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับอายุ และทุกวิชา (สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. 2542 : 125) แผนผังกราฟิกมีประโยชน์ในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนจำข้อมูลได้และเป็นความจำที่ถาวร นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังกราฟิกมีความคงทนในการเรียนรู้ (วัฒนาพร กระจับทุกข์. 2541 : 96) และการเรียนโดยใช้ผังกราฟิก ทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ (ศรีสุตา อนันต์เพ็ชร. 2548 : 120) เทคนิคการใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคการพัฒนาทักษะการคิดที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด ซึ่งได้มีการคิดค้นรูปแบบผังกราฟิกอย่างหลากหลาย การใช้ผังกราฟิกมีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่มากมายมาจัดให้เป็นระบบระเบียบในรูปแบบที่สามารถอธิบายได้ง่าย และจดจำได้นาน ซึ่งเป็นการประมวลความรู้ทั้งหมดที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม

ตลอดจนสามารถทำให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นให้เกิดการคิดอื่นๆ และแสดงความคิดเห็นๆ ออกมา ครูสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือพัฒนาเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด ผลจากการวิจัยพบว่า การใช้ผังกราฟิกในกระบวนการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีอีกด้วย (ประพันธ์ศิริ สุเสารัง, 2553 : 258)

การที่นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้นั้น นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์หนึ่งในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิด วิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ปฏิบัติและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดย **สถานศึกษา**ควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝัง เสริมสร้าง ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ชยันนอดทน ชยันหมั่นเพียร แบ่งปัน มีสติปัญญา มีวินัยพึ่งตนเอง เชื้อเพื่อเผื่อแผ่ เกื้อกูล มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสกลนคร เขต 3, 2553 : 7-9)

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ได้วิธีหนึ่งนั้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก และเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามให้กับผู้เรียนได้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ถ้านำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้งสองแบบดังกล่าวมาผนวกเข้ากัน สร้างเป็นคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ตามแนวทางใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ มีความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

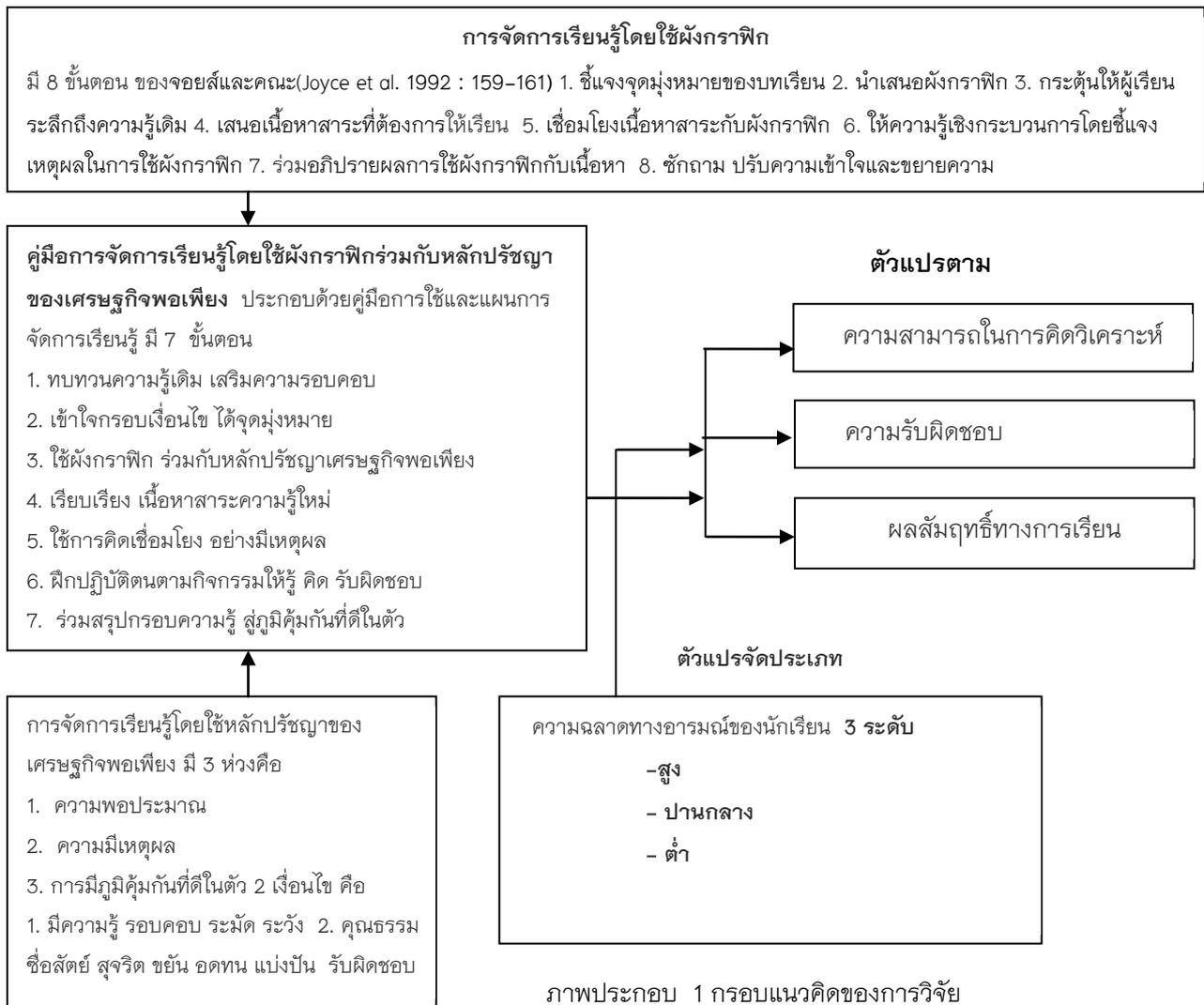
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเรียนรู้ ตามคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ได้รับการเรียนรู้ ตามคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเรียนรู้ ตามคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
 1. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) เมื่อได้รับการเรียนรู้ตามคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้แนวทฤษฎี การเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล (Ausubel, 1968) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและมีความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวม หรือเชื่อมโยง (Subsumme) สิ่งที่เรียนรู้ใหม่ซึ่งอาจเป็นความคิดรวบยอด หรือความรู้ที่ได้รับใหม่ในโครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive Structure) กับความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองของผู้เรียนแล้ว (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2550 : 216–218) โดยใช้เทคนิคการใช้ผังกราฟิกของจอยส์และคณะ (Joyce et al. 1992 : 159–161) (ทีศนา แคมมณี. 2550 : 235–236) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่างๆ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงและวิเคราะห์เชิงหลักการของบลูม (Bloom. 1956 : 201–207) (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2545 : 85–97) รวมทั้งการสอนคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. 2551 : 7–9) มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ (ตัวแปรจัดกระทำ)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียน ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลำห้วยโทงสหวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 15 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 22 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกัน และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 คู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด ซึ่งมีแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้คู่มือจำนวน 40 แผน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวม 40 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.85

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำ มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.41-0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.28 -0.66 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

2.2 แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำคัญ ด้านความสัมพันธ์ และด้านหลักการ จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าความยาก(p) อยู่ระหว่าง 0.36- 0.69 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.38 -0.72 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.3 แบบทดสอบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วัดความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกณฑ์ Rubric จำนวน 8 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนบ้านขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ก่อนดำเนินการสอนผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในการปฏิบัติตนในการเรียน และมีความพร้อมที่จะเรียนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ทดสอบก่อนการทดลองใช้คู่มือจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน จำนวน ชุด โดย

2.1 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดด้วยแบบทดสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.2 ทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

2.3 ทดสอบความรับผิดชอบของนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อแบบสถานการณ์ ที่เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3. จัดนักเรียนคละกันตามความฉลาดทางอารมณ์เป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มความที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง ปานกลาง น้อย โดยใช้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ก่อนการทดลอง 4 เดือนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยและใช้เกณฑ์ร้อยละ 33 (ประยุกต์ใช้หลักการแบ่งกลุ่มของการวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่มที่เรียกว่า เทคนิคร้อยละ 33 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, เดือน 186)

4. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาสอน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ตามขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยหลอมรวมเข้าด้วยกันแล้ว มี 7 ขั้นตอน คือดังนี้

4.1 ทบทวนความรู้เดิม เสริมความรอบคอบ

4.2 เข้าใจกรอบเงื่อนไข ได้จุดมุ่งหมาย

4.3 ใช้ผังกราฟิก ร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 เรียบเรียงเนื้อหา สาระความรู้ใหม่

4.5 ใช้การเชื่อมโยง อย่างมีเหตุผล

4.6 ฝึกปฏิบัติตนตามกิจกรรมให้มีความรู้ คิด รับผิดชอบ

4.7 ร่วมกันสรุปรอบความรู้ สู่ภูมิคุ้มกันที่ดี

5. หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแผนการทดลองแล้ว

5.1 ทำการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ชุดเดิม

- 5.2 ทำการทดสอบความรับผิดชอบของนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ ชุดเดิม
- 5.3 สรุปผลการประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบที่ประเมิน ไว้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบ
- 5.4 ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 คู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ค่าเกณฑ์ประสิทธิภาพของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 3.51 ขึ้นไป และค่าประสิทธิภาพของคู่มือเท่ากับ 88.79 / 81.21 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80 /80

ตอนที่ 2 การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ มีการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยคู่มือการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน ดังนี้

5.1 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง มีการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ปานกลางและต่ำ

5.2 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง มีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ปานกลางและต่ำ

5.3 นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ปานกลางและต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สำหรับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับครูผู้สอนที่จะนำคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ควรวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนทำการเรียนการสอน เช่น การศึกษาทำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือให้เข้าใจ การเตรียมการสอน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบทเรียน และมีความเหมาะสมกับนักเรียน การฝึกใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดและควรเสริมแรงเมื่อนักเรียนแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยด้านความรับผิดชอบ เพื่อการจัดการเรียนรู้นั้นส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

1.2 การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือ อาจจะสามารถนำไปปรับปรุงและใช้กับเนื้อหาอื่นๆ และนักเรียนชั้นอื่นๆ ได้ อย่างไรก็ตามแต่ก่อนนำคู่มือการจัดการเรียนรู้ไปใช้ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจแต่ละกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในคู่มือให้เข้าใจดีเสียก่อน ถึงจะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างได้ผล

1.3 ในการทำแบบฝึกทักษะควรให้เด็กได้ออกแบบผังกราฟิกเองบ้าง เป็นการฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้อีกทางหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกกับทฤษฎีการเรียนรู้อื่นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิด การคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเนื้อหาอื่นๆ และระดับชั้นอื่นๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยและทดลอง

2.3 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคู่มือการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ และระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

_____. จากจุดเน้นพัฒนาผู้เรียน...สู่ชั้นเรียนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมิเดีย, 2546.

จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.

- ทิตนา แชมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- เทวิล ศรีสองเมือง. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- นริศรา ยืนยี่ง. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะด้านความพอเพียงแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง, 2553.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วนิช สุธารัตน์. ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2547.
- วัฒนาการ ระงับทุกข์. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ1999, 2541.
- ศรีสุดา ธนันต์เพชร. ผลการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สุขศึกษาและและ ความอดทนในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2548.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2545.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2547.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. รายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพผู้เรียนปีการศึกษา 2553. สกลนคร : โรงพิมพ์สกลนครการพิมพ์, 2554.
- Ausubel, D.P. The Psychology of Meaningful Learning. NEW YORK: Grune & tration, 1963.
- Bloom, Benjamin S. Taxonomy of Educational Objective. NEW YORK: David McKay Company Inc, 1976.
- Joyce, B. & Weil, M. & Showers, B. Models of teaching. Boston: Allyn and Bacon. 1992.

